

A hadtápegységek mozgósításának vezetése

Gombás Kálmán ezredes

Az MNHF-ség törzs mozgósítási munkákat végző állományát évek óta foglalkoztatja a hadtápegységek mozgósítása vezetésének, ezen belül a vezetés korszerűsítésének kérdése. Az e téren az MN-központ és tábori hadtáp-tagozatok területén elért általánosítható eredményeinket e cikkben kívánjuk közreadni azzal az alapvető céllal, hogy egyrészt a többi hadtáptagozat mozgósítási apparátusa a megfelelő következtetéseket le tudja vonni és saját szakterületén részben vagy egészben hasznosítsa, másrészt a hasonló körülmények között megalakuló összefegyvernemi és fegyvernemi szervezetek is megismerhessék tapasztalatainkat.

1. A mozgósítás vezetésének általános rendszere

A mozgósítási feladatok végrehajtásának vezetésével kapcsolatos kérdések az MN központ és tábori hadtáp egységek vonatkozásában sajátos módon jelentkeznek.

Az MN szervezetén belül a központ és tábori hadtáp egységek között megtalálhatók mind a nagyobb létszámú önálló egységek (z.-ak, ö. szd.-ok stb.) mind a kis létszámú különböző rendeltetésű intézetek (tábori kórházak, raktárak stb.). Az „M” hadrendi elemek egy részét békében élő egységek, nagyobb részét kis létszámú „M” törzsek alakítják meg. Az „M” esetén megalakuló egységek személyi állományának mindössze néhány 0/0-a hivatásos, ezen belül a tábori kórházak teljes mértékben a t. állományból kerülnek feltöltésre.

A fenti tényezők szükségszerűen megkövetelik, hogy „M” elrendelése esetén a mozgósítási feladatok végrehajtásának irányítására egy olyan rendszert alakítsunk ki, amely lehetővé teszi a rendelkezésre álló ht. állomány maximális igénybe vételét, a vezetés lépcsőzetes megvalósítását és az egységek előírt határidőre történő garantált megalakítását.

A témában lefolytatott vizsgálatok eredményeként arra a következtetésre jutottunk, hogy az MNHF-ségtől a hadrendi elemekig az alábbi vezető szervek létrehozása célszerű:

– felső szintű vezető szerv a Mozgósítást Irányító Operatív Csoport (MIOCS) az MNHF-ségen MN központ és tábori hadtáp egységekre kiterjedő jogkörrel;

– középszintű vezető szervek a Körzeti Mozgósítást Irányító Csoportok

(KMICS-ek) egyes megalakulási körzetekben, mindkét tagozatra kiterjedő jogkörrel közvetlenül az MNHF-ség MIOCS alárendeltségében;

– végrehajtó szervek a Mozgósítást Végrehajtó Csoportok (MVCS-k) egyes megalakulási helyeken az adott egység vagy kijelölt egységek megalakításával kapcsolatos feladatok közvetlen irányítására, a területileg illetékes KMICS közvetlen szakmai alárendeltségében.

A rendszer alapvető lényege, hogy a tagozatok és szolgálati ágak szerint differenciált vezetés helyett a mozgósítási körzetekre felépülő irányítás valósul meg.

Ez természetesen nem jelenti a megalakításért való felelősség átvételét, a hadrend szerinti és szolgálati előjárók vezetésből történő kirekesztését, csupán a régi decentralizált, bonyolult szerteágazó, a kereszt és párhuzamos tevékenységeket fogjuk össze egy logikus felépített rendszerbe. Ebben egyaránt érvényesül mind a központi, mind a tagozati és a szakszolgálati akarat. Ezt gyakorlatilag azzal érjük el, hogy valamennyi vezetési csoportban az érintett előjáró szervek képviseltetik magukat. Valamennyi előjáró jogosult a mozgósítást irányító szervezeteken keresztül a mozgósításra vonatkozó intézkedések kiadására, illetve, ha azokat közvetlenül a végrehajtóknak adják ki, igény, hogy arról a megfelelő szintű „M” irányító szervet is értesítsék.

A fentieknek megfelelően az „M” vezetés modelljét az 1. sz. melléklet szemlélteti.

Figyelembe véve a cikk korlátozott terjedelmét, valamint azt, hogy a folyóirat olvasóinak túlnyomó többsége a végrehajtás szintjén foglalkozik a mozgósítás kérdéseivel, ezért az MNHF-ség MIOCS-al és a KMICS-ekkel tájékoztató jelleggel, az MVCS-kel pedig részletesen kívánunk foglalkozni.

2. MNHF-ség Mozgósítást Irányító Operatív Csoportja

Alapvető *rendeltetése* az MN központ és tábori hadtáp egységek mozgósításának felső szintű irányítása; az „M” jelentések vétele, értékelése, összesítése és továbbítása; a mozgósítás alatt jelentkező problémák megoldása.

Mozgósítás esetén kerül létrehozásra az MNHF-ség törzs, a szolgálatfőnökségek és az MNHF-ség középírányító szervei e feladatra kijelölt állományából. Tevékenységét az „M” elrendelését követő 3 órán belül megkezdi és valamennyi alárendelt egység „M” készenlétét követő 24 órán belül befejezi.

Közvetlenül vezeti a KMICS-ek tevékenységét, illetve, ha azokkal az összeköttetés megszakad, átveszi az alárendelt MVCS-ik irányítását.

Tevékenysége során együttműködik a megalakítandó egységek „M” hadrendi előjáróival, valamint a hadkiegészítés középírányító szerveivel.

Szervezeti felépítését a 2. sz. melléklet szemlélteti.

Feladatai:

- az MN központ és tábori hadtáp egységek mozgósításának irányítása;
- a mozgósítással kapcsolatos jelentések vétele, értékelése, összesítése;
- összesített jelentések továbbítása az előjáró szerveknek;
- a középírányító szervek parancsnokainak tájékoztatása alárendeltjeik mozgósítási helyzetéről;
- az előjárók intézkedéseinek és utasításainak a továbbítása;
- a mozgósítás alatti veszteségek pótlására intézkedések kiadása az egységek biztonsági hányadának szükség szerinti átcsoportosítására;

- az anyagok és technikai eszközök központi raktárakból való kiadásának koordinálása;
- a hadiruházati ellátó részlegek útján a polgári ruhában bevonult állomány részére a hadiruházat biztosítása, a szükséges átcsoportosítás és szállítások megszervezése;
- az alárendeltek által jelentett problémák saját hatáskörben történő megoldása, intézkedések foganatosítása, a mozgósítást akadályozó tényezők elhárítására;
- a mozgósítás helyzetének folyamatos elemzése, ennek alapján a szükséges intézkedések foganatosítása;
- az alárendeltek mozgósítási tevékenységének segítése és ellenőrzése a helyszínrre kiküldött tisztek útján;
- az „M” készenlélet elért egységek „M” hadrendi előjárónak történő átadása koordinálása.

Mozgósítás elrendelése esetén a MIOCS állományát az MN HTP HDM Ű riasztja. A feladatra a mozgósítás előkészítési időszakában felkészített állomány a PK rövid eligazítása után átveszi munkaokmányait, elfoglalja a kijelölt munkahelyeket és az MNHF-ség „M” irányítási tervében megszabott követelmények alapján megkezdi a *feladatok végrehajtását*.

A *jelentésgyűjtő részleg* a diszpécserok útján folyamatos kapcsolatot tart fenn a KMICS-ek mozgósítást irányító részlegei diszpécseroivel, veszi az „M” határidős jelentéseket és egyéb információkat, illetve továbbítja azok részére az előjárók utasításait.

A jelentésgyűjtő részleg diszpécseroi a vett információkat átadják a részlegvezetőnek, aki azokat ellenőrzés után továbbítja a feldolgozó részlegnek.

A *feldolgozó részleg* az átvett információkat folyamatosan feldolgozza, értékeli és összesíti. Az „M” határidős jelentéseket továbbítja – a meghatározott időpontokban – az előjárók részére, illetve a középírányító szerveket folyamatosan tájékoztatja az alárendeltjeik mozgósítási helyzetéről.

Javaslatokat dolgoz ki a mozgósítás alatti veszteségek pótlására, a biztonsági hányad szükség szerinti átcsoportosítására és a mozgósítást akadályozó tényezők elhárítására. Rendezi a hadkiegészítés középírányító szerveivel a tartalékos állomány és népgazdasági technikai eszközök biztosításával kapcsolatos problémákat.

Az MNHF-ség MIOCS ügyeletes a feldolgozó részlegnél tartózkodik és aktívan részt vesz annak munkájában.

Az „M” *anyagi részleg* figyelemmel kíséri a központi raktárakból az „M” utalványon levő anyagok és technikai eszközök kiadását, a hadműveleti készletek málházását és a raktárak kitelepitését.

Összesíti az alárendeltek által jelentett anyagi-technikai veszteségeket, az azokkal kapcsolatos adatokat továbbítja az anyagellátó HM szervek felé. Ezt követően az érintett főnökségek veszteségpótlással kapcsolatos döntéseinek megfelelően utasítja az alárendeltek az anyagok és technikai eszközök vételezésére.

A mozgósítás időszakában a tartalékos állomány hadiruházati ellátását közvetlenül irányítja. A polgári ruhában bevonult állomány részére biztosítja a hadiruházati kompletteket, intézkedik azok ellátó részlegekhez, illetve az alakulatok megalakulási helyeire történő kiszállítására.

A *segítő-ellenőrző részleg* alkalmazására a mozgósítás alatt kialakult helyzet függvényében kerül sor. A MIOCS parancsnok a részleg állományát elsősorban azoknak a mozgósítási körzeteknek a területére küldi ki, amelyek ellenséges csapat szvenvednek, illetve amelyekben a mozgósítást akadályozó egyéb tényezők lépnek fel. Ezenkívül természetesen kizárólag ellenőrzési feladattal is ki küldhető a részleg állománya.

Az MNHF-ség MIOCS a tevékenységhez szükséges irányítási tervekkel és egyéb munkaokmányokkal rendelkezik. Állományát a feladatok végrehajtására az MNHF-ség törzs szerv. és „M” o. készíti fel.

3. Körzeti Mozgósítást Irányító Csoportok

Az MNHF-ség körzeti mozgósítási rendszere az MN-ben gyakorlatilag egyedi, az MN központ és tábori hadtáp tagozatok sajátosságából adódik. A mozgósítás időszakában működő – nem függetlenített állományú – KMICS-ek az utalt hadrendi elemek vonatkozásában a magasabbegység „M” funkcióit látja el. Ezenkívül természetesen speciális feladatai is vannak.

A *KMICS alapvető rendeltetése*: a kijelölt körzetben megalakuló (hadi-szervezetre áttérő) MN központ és tábori hadtáp egységek mozgósítás végrehajtásával kapcsolatos tevékenységének irányítása, segítése, a mozgósítás végrehajtását akadályozó problémák – Hadkieg. és Tv. parancsnokságokkal (a továbbiakban: megyei pság.) együttműködésben történő – megszüntetése, az egységek „M” készenléte meghatározott határidőre történő elérésének a biztosítása.

Mozgósítás esetén kerül létrehozásra a kijelölt ht. és e célra lebiztosított tartalékos állományból. A mozgósítás végrehajtásának időszakában az MNHF-ség MIOCS közvetlen alárendeltségében hajtja végre feladatait. A területén megalakuló MN központ és tábori hadtáp egységek MVCS-i közvetlen szakmai irányítása alá kerülnek.

Tevékenysége során együttműködik a megyei parancsnokságokkal és köz-igazgatási szervekkel.

Szervezeti felépítését a 3. sz. melléklet szemlélteti.

Feladatai saját területén értelemszerűen megegyeznek az MNHF-ség MIOCS-ával.

Tevékenységét a mozgósítás időszakában az alábbiak szerint végzi.

Mozgósítás elrendelése esetén az MNHF-ség alárendeltjeitől kijelölt állományt a HKSZ Utasításban meghatározott rendszerben saját egysége riasztja. A riadó elrendelése után a személyi állomány – külön értesítés nélkül – haladéktalanul bevonul a KMICS vezetési pontjára.

A parancsnok szolgálati helyére történő beérkezése után jelentkezik az MNHF-ség MIOCS parancsnokánál, majd meggyőződik, hogy az állományilletékes egységek a KMICS-be kijelölt állományt útbaindították-e. Ha ez nem történt meg, akkor az illetékes parancsnoktól kéri annak végrehajtását. Ezt követően felveszi a kapcsolatot azzal a megyei parancsnoksággal, amely a t. hadköteleseket és gépjárműveket biztosítja.

Az állomány beérkezése előtt berendeztetni a vezetési pontot, előkészíteni a részlegek vezetési okmányait és a beérkezés sorrendjében átadja a részlegvezetőknek és utasítja őket a funkcionális megkezdésére.

A tartalékos állomány fogadását és a gépjárművek átvételét a beosztottak egy részéből létrehozott bizottsággal hajtja végre.

Egyes egységek részére elrendelt mozgósítás és „M” összekovácsolási gyakorlatok esetén annak a KMICS-nek a parancsnokát, amely a feladatban érintve van az MNHF-ség MIOCS ÚTI riasztja. A parancsnok szolgálati helyére történő beérkezése után jelentkezik az MNHF-ség MIOCS ügyeletésénél, akitől megkapja, hogy a feladat mely egységekre, milyen változatban lett elrendelve. Ezt követően a feladat nagyságától függően a béke állományból biztosított beosztottjai egy részét berendeli.

A *működőképesség elérése után* a KMICS a mozgósítás előkészítésének időszakában kidolgozott „M” irányítási terv, a Működési Utasítás, valamint az MNHF-ség MIOCS parancsnok intézkedései alapján tevékenykedik.

A *parancsnok* a funkcionális részlegek részére követelményeket támaszt, biztosítja tevékenységük feltételeit, segíti azokat feladataik végrehajtásában. Intézkedéseket fogatosít a mozgósítás menetét akadályozó tényezők elhárítására.

A *politikai munkás* központilag irányítja a körzet politikai propaganda munkáját.

A *mozgósítást irányító részleg* operatívan irányítja az MVCS-k tevékenységét; veszi, nyilvántartja, értékeli a beérkezett „M” határidős jelentéseket és egyéb információkat, jelenti az MNHF-ség MIOCS-nak az összefoglaló jelentéseket; folyamatos kapcsolatot tart fenn a biztosításban érintett megyei parancsnokságokkal, továbbítja részükre az MVCS-k által a személyi és NG-i technikai eszközök átadásával kapcsolatos problémákat; felméri, értékeli az ellenséges csapatok következményeit, jelenti azt az MNHF-ség MIOCS-nak, engedélyt kér a biztonsági hányad egységek közti átcsoportosítására, az így nem pótolható veszteségeket a megyei tartalékokból igényli; javaslatokat dolgoz ki a parancsnok részére a mozgósítást akadályozó tényezők elhárítására vonatkozó rendszabályokra, az ezzel kapcsolatos döntés alapján intézkedéseket fogatosít; figyelemmel kíséri az egységek központi készletből történő szállításait; problémák esetén segítséget nyújt azok megoldására; összeköttetés megszakadása esetén intézkedik az illetékes híradóközpont (MN., posta stb.) felé a zavar elhárítására, ennek megtörténteig az információkat futárok útján szerzi be; az „M” hadrend szerinti előjárók igénye esetén megadja a szükséges tájékoztatást; végrehajtja az MNHF-ség MIOCS által adott egyéb feladatokat.

A *segítő-ellenőrző részleg* a fontossági sorrendnek megfelelően helyszínen győződik meg az MVCS-k működéséről; tanácsokat ad és követelményeket támaszt a felfedett problémák megszüntetésére; segítséget nyújt a mozgósítás menetét akadályozó tényezők megszüntetésére; ellenőrzi az egységek belső mozgósítási tevékenységét, a személyi állomány felszerelését, ellátását és összekovácsolását; tájékozik a politikai hangulatról, az állomány körében végzett agitációs-propaganda munkáról; részt vesz az ellenséges csapatok következményei felmérésében és felszámolásában; szoros kapcsolatot tart fenn a megyei parancsnokságok irányítási csoportjaival, problémák esetén igénybe veszi azok segítségét; a parancsnok által meghatározott időpontokban jelentést tesz tapasztalatairól és az általa fogatosított intézkedésekről.

A *futár-részleg* állandó készenléletet tart fenn az útbaindításra; a parancsnok vagy a mozgósítást irányító részlegvezetőjének utasítására futárokat indít útba az MVCS-k-hez és az MNHF-ség MIOCS-hoz; biztosítja a KMICS személyi állománya szállításához szükséges gépjárműveket; ellátja a körleten belüli kommandáns szolgálatot.

A KMICS a területén megalakuló egységek „M” készenlétének eléréséig funkcionál, tevékenységét ezt követően az MNHF-ség MIOCS Pk. engedélyével szünteti meg.

4. Mozdósítást végrehajtó csoportok

Az MVCS a megalakító egység („M” törzs) mozgósítás időszakában működő ideiglenes apparátusa.

Alapvető *rendeltetése* az adott megalakítási helyen (laktanyában, helységben, terepen) megalakítandó MN központ és tábori hadtáp egységek tevékenységének irányítása, személyi állományuk, NG-i technikai eszközeik központositott átvétele; a központi raktárban tárolt anyagok és technikai eszközök felvételezése; a saját bázison, raktárakban levők átvételének koordinálása; a mozgósítás végrehajtását akadályozó problémák megszüntetése; a tartalék körletek előkészítése; az „M” határidős jelentések továbbítása a területileg illetékes KMICS felé; az egységek „M” készenléte meghatározott határidőre történő elérésének biztosítása.

Szervezeti felépítését a 4. sz. melléklet szemlélteti.

A nagy létszámú és jelentős mennyiségű technikai eszközzel rendelkező egységek részére önálló, a kisebb egységek (cü. intézetek) részére összevont MVCS-t hozunk létre.

Annak érdekében, hogy a mozgósítás feszes vezetése biztosított legyen az MVCS *parancsnoka csak bivatásos tiszt lehet*, a beosztottak a tartalékos állományból vehetők igénybe. Azok a ht. tisztek, akik MVCS Pk.-nak lettek kijelölve „M” beosztásukat a feladat végrehajtása után foglalják el.

A helyzettől függően a beosztott állomány ideiglenes polgári munkaerőből, vagy a megalakítandó egység részére lebiztosított szervezetszerű létszámból tevődhet össze.

Azt, hogy a két lehetőség közül melyik változat biztosítja maradéktalanul a feladatok végrehajtását, az adott egység objektív körülményei határozzák meg.

A békében nem élő egységek és az összevont MVCS-knél az ideiglenes polgári munkaerő, a békében élő polgári vállalatokra települő egységek MVCS-inél a szervezetszerű béke, illetve t. állomány igénybevétele a célszerűbb akkor, ha saját, illetve a vállalat állományából az biztosítható.

Annak következtében, hogy a békében nem élő és csak „M” törzssel rendelkező egységeknél a mozgósítást rendszerint egy tisztnek és egy pa. raktárosnak kell megkezdeni és végrehajtani, gyakorlatilag 0-ról indulnak, rendkívül nagy jelentősége van az MVCS megszervezésének és felkészítésének. Alapvető igény, hogy az MVCS állománya a megalakulás helyére annyival korábban érkezzen be, hogy az első tartalékosokat már működőképes állapotban tudja fogadni. Ez viszont csak akkor valósítható meg, ha az MVCS tartalékos állománya abból a helységből van kiírva, ahol a megalakulási hely van (polgári vállalatokra települő egységeknél az alapvállalattól). Itt még gondosan arra is ügyelni kell, hogy az MVCS állományába olyan tartalékosok legyenek biztosítva, akiknek a munkahelye is az adott helységben van. Továbbá törekedni kell arra, hogy lehetőleg az MVCS vezető állománya, vagy t. tiszt, vagy t. tts.-ekből tevődjön össze. Nem kell idegenkedni az idősebb korosztályok igénybevételestől, annál inkább sem, mert ezeket a hadköteleseket már a megyei parancsnokságok a szabad tartalékból nem veszik ki, így a fluktuáció a minimális-

ra csökkenthető és ezáltal az összekovácsolt MVCS hosszú éveken keresztül együtt tartható.

Az MVCS terveit az MNVK „M” és Hadkieg. Csf. Utasítása és a fegyvernemi sajátosságokat figyelembe véve az előjáró intézkedésében megszabott követelmények figyelembevételével a mozgósítás előkészítésének időszakában a megalakításért felelős egység („M” törzs) dolgozza ki és tartja naprakész állapotban. E téren alapvető követelmény, hogy az MVCS parancsnok „Irányítási terv”-vel a parancsnokság vezető állománya, a személyi és gépjármű átvételi helyek parancsnokai „Munkaterv”-vel, az egyéb szolgálati közegek pedig feladataik végrehajtásához szükséges okmányokkal rendelkezzenek.

Ennek megfelelően az MVCS tervei összetételét és az egyes okmányok tartalmát és formátumát az 5. sz. melléklet szerint tartjuk célszerűnek elkészíteni.

A mozgósítás végrehajtásának időszakában az MVCS a területileg illetékes KMICS közvetlen szakmai irányítása alatt hajtja végre feladatait. Az összevont MVCS az általa megalakítandó egységek, az egyes hadrendi elemek MVCS-i pedig az alegységek parancsnokainak tevékenységét közvetlenül irányítják. A megyei parancsnokságokkal az irányítási csoport útján működnek együtt.

Mozgósítás elrendelése esetén az MVCS parancsnokok berendelése az EGYSS. Ü., illetve a parancsnoki szolgálat részére kiadott utasításban van szabályozva. A tartalékos állomány bevonulása pedig a megyei parancsnokságok rendszerében van biztosítva.

Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az összevont MVCS-k parancsnokai minden esetben, a t. állománynak pedig arányos része kerüljön behívásra olyan esetekben is, amikor a mozgósítási feladat a megalakítandó egységeknek csupán egy részét érinti.

Az MVCS telepítését minden esetben objektív körülmények határozzák meg. Ezek adódhatnak előjárói intézkedésekből (Pl. az egységek objektumon kívüli – körletben – mozgósításra jelölte ki az MNVKF, HM h. elvtárs) vagy az egység sajátos helyzetéből (Pl. békében nem élő laktanyával nem rendelkező).

Ennek megfelelően az MVCS telepíthető:

- katonai objektumban;
- polgári körletekben;
- terepen;
- kombinált módszerrel, a fentiek variációjával.

Egyes elemei elhelyezését illetően is több változatban telepíthető, és pedig:

- szorosan behatárolt zárt körletben;
- egy objektumban vagy helységben egyes elemei decentralizált elhelyezésével (Pl. adott községben; a pság. a tanácsházán, a személyi átvételi hely a kultúrházban, a gépjármű átvételi hely a gépállomáson, az alegységek elhelyezési körletei egy vagy több iskolában);
- két egymástól távolos helységben (Pl. VOLÁN vállalatra települő ö. gk. száll. z. MVCS pság. és személyi átvételi helye adott községben, a gjmű. átvételi hely attól 50 km-re a VOLÁN telephelyen).

Természetesen a felsorolt variánsokon kívül még számtalan előfordulhat, ezeket nem ismertetjük, úgy érezzük ezzel is érzékeltetni tudtuk a telepítés sokrétűségét.

Emellett azonban vannak a telepítésnek általános érvényű törvényszerűségei és szabályai is. Ezek az alábbiak:

- a települési hely biztosítsa az MVCS valamennyi elemének legcélravezetőbb elhelyezését;
- az egyes munkacsoportok tagoltan legyenek elhelyezve, biztosítható legyen az ABV védelem rendszabályainak létrehozása és fenntartása;
- az egyes elemek - elemeken belül a részlegek - úgy legyenek csoportosítva, hogy azok közötti mozgás ne legyen bonyolult, emellett a körforgalom is biztosított legyen;
- a bevezető útvonalak biztosítsák a bevonuló személyi állomány és technika egymástól elhatárolt (külön útvonal) mozgását, könnyen megközelíthető és elhagyható legyen;
- a környezet biztosítsa az álcázás kedvező előfeltételeit;
- legyen lehetőség a gépjárművek mozgása ellenőrzésére és szabályozására;
- a legkedvezőtlenebb esetben is biztosított legyen a személyi és gépjármű átvételi helyen tartózkodó személyi állomány és gépjárművek elhelyezése;
- ne akadályozza a közúti közlekedést és a polgári szervek tevékenységét;
- közforgalmú utakról ne lehessen felderíteni az ott folyó munkát;
- körleten belül az egyes elemek között biztosított legyen a híradó összeköttetés;
- a közelében legyen olyan fedett, szabad terület, ahová a csapások elől az állomány kivonható.

Végezetül, de nem utolsó sorban valamennyi funkcionális részleg létre legyen hozva a normák szerint előírt létszámmal.

A fentieknek megfelelően az MVCS telepítésének egy változatát a 6. sz. melléklet szemlélteti.

Végezetül az MVCS telepítésével kapcsolatban meg kívánjuk jegyezni, hogy a hadtáp egységek sajátosságából adódóan rendszerint a személyi átvételi helyen a felszerelés kiegészítő részleget, a gépjármű átvételi helyen pedig az üzemanyagtöltő részleget nem telepítjük. Ennek megfelelően a felszerelés kiegészítése az egységek, illetve alegységek körleteiben, az üzemanyagfeltöltés, a kiegészítő készletek és üzemanyag technikai eszközök kiadása pedig a telephelyen vagy az oszlopalakítási útszakaszon történik.

A továbbiakban tételesen nem kívánjuk felsorolni az MVCS egyes szervezeti elemeinek feladatait, annál inkább sem, mert azt az érvényben levő utasítások, intézkedések részletesen tartalmazzák. Ehelyett a mozgósítási feladatokat elrendelésétől a feladat befejezéséig a tevékenység (munka) folyamatának egy célszerű változatát ismertetjük.

Riasztás és működőkészség elérése

Mozgósítás elrendelése esetén a kijelölt parancsnokokat saját egysége riasztja. Egyes egységek részére elrendelt mozgósítási és „M” összekovácsolási gyakorlatok esetén annak az MVCS-nek a parancsnokát, amely a feladatban

érintve van az a megalakító („M” törzs) rendeli be, amely az adott egység megalakításáért a felelős.

A tartalékos állományt és gépjárműveket minden esetben a megyei parancsnokságok vonultatják be. Annak érdekében, hogy a részleges feladat elrendelése esetén ne vonuljon be a teljes tartalékos állomány, a megyei parancsnokságokkal együttműködve ennek rendszabályait ki kell dolgozni.

Az MVCS parancsnok szolgálati helyére történő beérkezés után azonnal annál az „M” szervnél jelentkezik, ahol okmányait tárolják és azok átvétele után útbaindul a működés helyére. Saját okmányaival együtt a hozzá utalt egységek HKSZ és „M” terveit is átveszi. Kiszállítását az az „M” szervezet biztosítja, amelyek érdekében tevékenykedik. (Ezt a mozgósítás előkészítésének időszakában meg kell tervezni és a szükséges gépjárműveket MN vagy NG-ból biztosítani).

A parancsnok működési helyére történő beérkezése után felveszi a kapcsolatot az objektumokat biztosító szerv vezetőjével (tanács, helyőrség parancsnokság stb.) és tisztázza az átadás-átvétel rendjét.

Ezt követően jelentkezik a területileg illetékes KMICS parancsnokánál, majd a biztosító megyei parancsnoksággal lép összeköttetésbe és tájékozik az MVCS állománya és gépjárművei várható beérkezéséről.

Az MVCS részére biztosított t. állományt személyesen fogadja, a vezető állománynak kiadja a mozgósítási okmányokat és eligazítja őket feladataik végrehajtására.

A parancsnokság körletének berendezését és a tartalékkörlet előkészítését személyesen irányítja, az MVCS egyéb szervezeti elemei berendeztetését a komendáns részleggel és azok saját állományával hajtja végre. Ennek megtörténte után személyesen ellenőrzi valamennyi szervezeti elemnél a működőképesség elérését és a feladatok végrehajtására való készenlétet.

A parancsnokság tevékenységének rendje

A működőképesség elérése után a parancsnok az MVCS tevékenységét a mozgósítás előkészítésének időszakában kidolgozott „M” irányítási terv alapján saját vezetési pontjáról irányítja. A parancsnokság személyi és gépjármű átvételi helyek vezető állománya egyéni munkatervei és egyéb vezetési okmányai alapján tevékenykednek.

A parancsnok a beérkező egység-, illetve alegységparancsnokok és szolgálati közegek részére kiadja a HKSZ és „M” részletterveket és eligazítja őket feladataikra vonatkozóan.

A funkcionális szervezeti elemek részére követelményeket támaszt, biztosítja tevékenységük feltételeit, segíti azokat feladataik végrehajtásában, személyesen és a diszpécserék útján rendszeresen ellenőrzi tevékenységüket. Intézkedéseket fogantatosít a mozgósítás menetét akadályozó tényezők elhárítására.

Az „M” irányítási terv alapján folyamatosan figyelemmel kíséri a bevonulási és gépjármű átvételi helyek, valamint az egységek, illetve alegységek tevékenységét. Abban az esetben, ha a tervektől eltérően határidő késéseket tapasztal, azonnal operatív intézkedéseket fogantatosít a problémák megszüntetésére. Hatáskörét, illetve saját lehetőségeit meghaladó problémákat jelenti a KMICS parancsnokának.

A kialakult helyzet függvényében dönt a 2. sz. feltöltési rendre történő áttérésre.

A biztonsági hányaddal gazdálkodik, egységektől, illetve alegységektől függetlenül a fontosság sorrendjében intézkedik azok beosztásba helyezésére. A nem osztott biztonsági hányadot folyamatosan nyilvántartja és annak létszámát és szakmai megoszlását jelenti a KMICS-nek. A KMICS parancsnok utasításainak megfelelően az általa megadott helyekre a biztonsági hányadból útbaindítja a t. hadköteleseket.

A biztonsági hányadból ki nem elégíthető hiányokat a megyei parancsnokság tartalékából igényli.

A diszpécserek által összeállított „M” határidős jelentéseket ellenőrzi és leadja – vagy diszpécserekkel leadatja – a KMICS mozgósítást irányító részlegnek.

Személyesen ellenőrzi és segíti az egységek, illetve alegységek parancsnokainak tevékenységét. Az „M” készenlét elérésekor levezeti az alaki szemlét.

Az ellenség csapásai esetén azonnal intézkedéseket fogatosít a következmények felszámolására és a feladatok tartalék körletben történő továbbfolytatására. Egyidejűleg erről jelentést tesz a KMICS parancsnokának, és ha szükséges igényli annak segítségét.

A tevékenység folyamán szoros kapcsolatot tart fenn a megyei parancsnokság irányítási csoport parancsnokával, a személyi állomány és NG-i technikai eszközök biztosításával kapcsolatos problémákat vele együttműködésben rendezi.

Az összevont MVCS a hozzá utalt valamennyi egység, „M” készenlétének elérése és az utolsó jelentések továbbítása után engedélyt kér a KMICS parancsnokától a tevékenység befejezésére.

A felszámolás során először a biztonsági hányadot bocsátja el, vagy a KMICS parancsnok által megadott helyre útbaindítja. Ezt követően saját személyi állományát számoltatja el az ügyviteli anyagokról, azokat bevonja, az átvett körleteket visszaadja és leszereli a tartalékos állományt. Végezetül leadja terveit és okmányait megsemmisítés céljából saját egysége ügyviteli szervének és elfoglalja „M” beosztását.

A *politikai munkás* folyamatosan felkeresi a bevonulási, gépjármű átvételi helyeket és az alegységek elhelyezési körleteit. Felvilágosító munkát folytat a hadkötelesek körében, tanulmányozza azok hangulatát. Az alegységek politikai munkásainak segítséget nyújt feladataik végrehajtásában. Szoros kapcsolatot tart fenn helyi pártpolitikai és társadalmi szervekkel. Gondoskodik a politikai felvilágosító anyagokról és sajtótermékekről. Az „M” határidős jelentések hangulatjelentés részéhez szolgáltatja a tényadatokat.

A *diszpécser* váltásos rendszerben folyamatos ügyeleti szolgálatot adnak. Egy időben a feladatok méreteinek függvényében 1–2 fő van szolgálatban, a többi a parancsnok utasításának megfelelően ellenőrzést folytat.

Operatíván irányítják a bevonulási és gépjármű átvételi helyek tevékenységét; folyamatosan tájékozódnak az alegységek „M” tevékenységének helyzetéről; összegyűjtik az „M” határidős jelentésekhez szükséges adatokat, azokat értékelik; elkészítik a KMICS részére az „M” határidős jelentéseket, jelentik a parancsnoknak és annak megbízásából – ha nem személyesen jelent – leadják a KMICS mozgósítást irányító részlegének; folyamatosan kapcsolatot tartanak a megyei parancsnokság irányítási csoportja parancsnokával, együttesen megold-

ják a közös problémákat; értékelik az ellenséges csapások következményeit, ha tartalék körletbe kell kitelepülni, úgy azt irányítják és lépcsőzetesen – a vezetés folyamatosságának biztosítása mellett – áttelepülnek; megállapítják a mozgósítást akadályozó tényezőket, kidolgozzák a megszüntetésükre vonatkozó javaslatokat és a parancsnok döntésének megfelelően intézkedéseket foganatosítanak; az összeköttetés megszakadása esetén személyesen, vagy hírvivők útján gyűjtik be az adatokat a bevonulási és gépjármű átvételi helyekről; az „M” hadrendi előjáróknak – igény esetén – jelentik a kért adatokat; végrehajtják a KMICS irányító részleg és saját parancsnok által adott egyéb feladatokat.

A *hadtáp tiszt* terveinek megfelelően a gépjármű átvételi helytől átveszi a saját bázisról (raktárból) a felszerelés kiegészítéséhez, valamint a központi raktárakból „M” utalványon levő és NG-ből vételezendő anyagok és technikai eszközök kiszállításához szükséges gépjárműveket. Ezt követően az ideiglenes polgári munkaerőből kijelölt állományt ellátja a szükséges okmányokkal, eligazítja őket és a terveknek megfelelő időpontokban útbaindítja az oszlopokat.

Folyamatos kapcsolatot tart fenn a saját bázis (raktár) és érintett központi raktárak parancsnokaival.

Figyelemmel kíséri a szállítások tervszerű végrehajtását, problémák esetén intézkedéseket foganatosít a megszüntetésre, hatáskörét és lehetőségeit meghaladó esetekben a parancsnok útján a KMICS parancsnok segítségét kéri.

Személyesen segíti az egységek, illetve alegységek parancsnokait a személyi állomány felszerelésével és az ellátás megszervezésével kapcsolatos feladatai ellátásában.

Megszervezi a helyi objektumok igénybevételével az MVCS állománya meglelemmel történő ellátását és pihentetését.

A *komendáns szolgálat* ellátó részlege haladéktalanul végrehajtja a parancsnokság vezetési pontjának berendezését és őrzés-védelmének megszervezését.

Átveszi a kiutalt konyhákat, éttermeket és hálókörleteket. A tervekben meghatározott helyen végrehajtja az ételmezési anyagok felvételezését és megkezdi a meleg étel főzését.

A parancsnok utasításának megfelelően berendezi – helyi anyagokkal – a pihenőhelyeket és gondoskodik azok folyamatos őrzéséről.

Kijelöli a parancsnokság gépjárműveinek parkírozó helyét, biztosítja a szükséges hajtóanyagot és megszervezi, hogy a parancsnokság igényének megfelelően a gépkocsik előálljanak, illetve a hírvivők készenlétben legyenek.

Gondoskodik a parancsnokság helyiségeinek folyamatos tisztántartásáról.

A forgalomszabályozó részlege felállítja a helység közigazgatási határától (vasútállomástól) a személyi és gépjármű átvételi helyek bejáratáig, ezektől az egységek, illetve alegységek megalakulási helyéig az álló komendánsokat, a forgalomszabályozókat, és elhelyezi az eligazító táblákat.

Megszervezi a járőrszolgálatot, örökkel és rendfenntartókkal biztosítja a működési helyen a rendet és fegyelmet.

A htp. tiszt igényének megfelelően az anyagvételezésre útbainduló oszlopokhoz kirendeli a mozgó forgalomszabályozókat.

Feladatai megszervezése és végrehajtása során együttműködik a helyi rendőri és munkásőr szervekkel.

A tevékenység során a forgalomszabályozók a bevonuló hadköteleseket és gépjárműveket folyamatosan a személyi és gépjármű átvételi helyekre irányítják, illetve onnan a csoportokat az egység megalakulási helyéig.

A járőrök ellenőrzik a hadiruházatban levő olyan személyeket, akik a helység különböző pontjain leállnak (vendéglők, kulturházak, vasútállomások stb.) és utasítják őket az azonnali bevonulásra.

A személyi átvételi hely működése

A bevonuló tartalékosok a személyi átvételi helyre, önállóan, gyalog, saját gépjárművel vagy a tanácsok (megyei parancsnokságok) által szervezett szállítás útján érkehetnek. A személyi átvételi helyhez irányuló forgalmat, mint ahogy az előzőekben ismertettük, a komendáns szolgálat szabályozza.

Az MVCS parancsnokság forgalomszabályozói a személyi átvételi helyhez vezető főútvonalról letérítik a gyülekező helyek irányába a tartalékosokat szállító gépjárműveket. A gyalog érkező tartalékosokat pedig a kijelölt tereleő útvonalakon a forgalomszabályozók ellenőrzése mellett jelzőtáblák alkalmazásával irányítják a személyi gyülekeztető helyre.

A *gyülekeztető hely* határán a személyi átvételi hely rendfenntartói elrendelik a gépjárművekről történő leszállást, sorakoztatják a tartalékosokat és előkészítetik velük okmányaikat. Ismertetik a tartalékosokkal a veszélyjelzéseket (légi-, atom-, gázriadó) és tájékoztatják őket a jelzések elrendelését követő teendőikről.

A gyülekeztető helyen tiszteteket, illetve a tiszti beosztású tartalékosokat haladéktalanul kiemelik a csoportokból és őket soronkívül azonnal az átadó részleghez irányítják. Ezáltal elérhető, hogy a bevonuló tisztet, illetve a tiszti beosztású tartalékosok rövid idő alatt alegységükhöz kerülve bekapcsolódnak a munkába és elláthatják beosztásukkal járó feladataikat, illetve közvetlen parancsnokuk utasításai alapján ténykedhetnek.

A rendfenntartók a bevonuló állomány magángépjárműveit és a tanácsok megbízottai gépjárműveit a magán gépkocsik parkírozó helyére irányítják. A parkírozó hely őrzését a komendáns szolgálat parancsnoka szervezi meg.

Azokat a gépjárműveket, amelyek átadásra kerülnek, a gépjárműről történő leszállás terepszakaszától minden várakozás nélkül AZONNAL a gépjármű átvétel helyére irányítják.

Amennyiben a gyülekeztető hely körzetében a gépjárművek meghibásodnak, azok javítására, illetve elvontatására a gépjármű átvételi hely útján a komendáns szolgálat parancsnoka intézkedik.

A gyülekeztető helyről a tartalékosok zárt rendben, rangidős vezetésével, a katonai rend és fegyelem betartásával, a kijelölt (táblákkal jelzett) útvonalon haladnak előre a sugárellenőrző őrsig.

A zárt rendben közlekedő bevonuló tartalékosokat a sugárellenőrző őrsnél megállítják és közülük, községenként 1-1 főnél, illetve szűrőpróbaszerűen továbbbi személyeknél műszeres ellenőrzést hajtanak végre. A sugárfertőzést szenvedett személyeket az őrs parancsnoka az MVCS parancsnok által kijelölt mentesítő helyre irányítja, ahol őket névszerint nyilvántartásba veszik.

Ha a szűrőpróbaszerű műszeres ellenőrzés csoportnál állapít meg fertőzöttséget, akkor az őrs parancsnoka az egész csoportot félrelépteti és valamennyi tartalékost műszeresen leellenőrizteti.

A sugárellenőrzést követően a tartalékosok az irányítási csoport nyilvántartó-átadó részlegekben mozognak előre, ahol ellenőrzik személyi okmányaikat

(személyi igazolvány, katonai igazolvány, behívóparancs, gépkocsivezetői jogosítvány stb.) és leszedik a személyi igazolványukat.

A tartalékosok a nyilvántartó-átadó részlegvezető felhívására jelenthetik a bevonulással kapcsolatos problémáikat. Ezekről függően a tartalékos további mozgása négy irányban folyhat:

- az átvevő-elosztó részleghez (ha a bevonulással kapcsolatban nem merült fel probléma);

- a különböző személyi tartalékok várakozó helyére (ha a hadköteles nem konkrét hadibeosztás, hanem biztonsági hányad, illetve megyei tartalékként került mozgósításra);

- az egészségügyi ellenőrző és segítségnyújtó állomásra (ha a hadköteles egészségügyi problémát jelentett, vagy ha ittanus érkezett be);

- valamint a be nem oszthatók várakozási helyére (ha ideiglenesen – szociális vagy más oknál fogva – a kivizsgálás időtartama alatt nem kerül átadásra).

A nyilvántartó-átadó részleghez az egyszer már túljutott tartalékosok közül ismét visszatérnek a döntés meghozatala után;

- az orvosi vizsgálat, illetve kezelés alapján a csapathoz már beosztható hadkötelesek;

- a szociális vagy más problémát jelentő, de azok megoldása, illetve rendezése után ilyen céllal már nem mentesíthető, ezért beosztható állomány;

- a különböző személyi tartalékokban levő (biztonsági hányad, megyei tartalék) tartalékosok a csapat vagy a megyei parancsnok döntése alapján (pl. a feltöltés meggyorsítása és befejezése, újabb szükségletek kielégítése stb.).

A különböző okokból problémát jelentett tartalékosok beoszthatósága kérdésében egészségügyi probléma esetén a személyi átvételi hely orvosa, szociális és egyéb problémák esetén a megyei parancsnokság képviselője dönt.

A nyilvántartó-átadó részlegtől a beosztható állományt az MVCS átvevői a saját átvevő-elosztó helyre vezetik. Itt a tartalékosok az alkalmazott feltöltési rendtől függően az írnokoktól megkapják a beosztást, melyet a beosztási táblázaton rögzítenek. A tartalékosoktól bevonják a behívó- (bevonulási) parancsot, melyből kivesszik a nyilvántartó kartont, amelyet az adott egység, vagy alegység dobozába (tárolóba) helyeznek, a tartalékosok részére pedig átadják a beosztást jelző zsetont, amely mindaddig kíséri, amíg el nem foglalja a tervezett beosztási helyét. A behívó- (bevonulási) parancsok tokját pedig külön gyűjtik és a bevonulás befejezése utáni egyeztetéskor átadják a megyei parancsnokság nyilvántartó-átadó részlegének.

Az átvevő-elosztó helyen az alegységen belüli konkrét hadibeosztást is meghatározzák.

Az átvevő-elosztó helyen célszerű, ha a gépjármű nélkül bevonuló gépjárművezetőket beérkezésük sorrendjében soron kívül leadminisztrálják, annak érdekében, hogy a tartalékosok mielőbb találkozzék saját járművével, illetve munkagépével. Jelentős számú gépkocsi nélkül bevonuló gépjárművezető esetében elképzelhető, hogy azokkal külön írnok foglalkozzon.

Az átvevő-elosztó hely parancsnoka megfelelő létszámú írnok beállításával biztosítja a torlódás, fennakadás nélküli munkát, a nyilvántartó-átadó helytől érkezők folyamatos áteresztését. Az átvevő-elosztó hely parancsnok a hadköte-

lesek tömeges érkezésekor (kritikus időpont) intézkedéseket foganatosít az írnoki csoport megerősítésére, illetve átcsoportosítására.

Az átvett és a konkrét hadibeosztást nyert tartalékosokat a rendfenntartók ezután a felszerelést kiegészítő helyre, vagy az ételkészítőkiosztó helyre irányítják. Ha a felszerelés kiegészítése a személyi átvételi helyen történik, akkor ott kapják meg a tartalékosok az ételkészítőt is, ha nem, akkor csak ételkészítőkiosztó helyet kell létesíteni. Itt kívánjuk megjegyezni, hogy az ételkészítőkiosztása csak a tartalékosok átvető-elosztó részlegén történő átérésztése után célszerű. A lefolytatott gyakorlatok tapasztalatai azt igazolják, hogy azokban az esetekben, amikor a tartalékosok a gyülekezési helyen, vagy a nyilvántartó-átadó helyen az ételkészítőt megkapták; a várakozás alatt a konzerveket elfogyasztották és a személyi átvételi hely szolgálati helyiségeit beszemetelték.

A felszerelés kiegészítő, illetve ételkészítő kiadó helyről a tartalékosokat a forgalomirányító-eligazítók a sorakozó helyre irányítják, ahol azokat egységként, illetve alegységként a rendfenntartók sorakoztatják, azt követően, ha kellő létszámú tartalékos összeállt, őket az egységek, alegységek kísérei saját körletükbe vezetik.

Az egységek, alegységek feltöltésének befejezését követően a személyi átvételi helyen jegyzőkönyvet készítenek. Ebben rögzítik:

- a bevonult tartalékosok létszámát;
- az átvett állományt;
- az egészségügyi, szociális és egyéb okok miatt be nem osztott állományt (névjegyzék szerint);
- az igénybevett és a visszaadott biztonsági hányad létszámát;
- a feltöltéssel kapcsolatos körülményeket, helyzetet és problémákat.

A fenti adatokat a jegyzőkönyvbe megyei parancsnokságonkénti bontásban rögzítik és azt a személyi átvételi hely és az irányítási csoport parancsnoka írja alá, annak egy példánya a megyei parancsnok okmányát képezi.

A bevonultatott, de különböző okokból beosztásra nem került tartalékosok együttartását (illetve az elbocsátás lehetőségeit és annak rendjét) külön intézkedések szabályozzák.

A fentiekben meghatározott rendet célszerű értelemszerűen alkalmazni valamennyi típusú MVCS-nél (egy adott egység vagy több egység összevont MVCS-je esetében) úgy a laktanyában, mind a polgári objektumban, illetve helységben történő „M” végrehajtása során.

A gépjármű átvételi helyen folyó munka mechanizmusa

A gépjármű átvételi helyen folyó munka mechanizmusát elsősorban (a helyi sajátos körülményeken túl) a közvetítő tényezők befolyásolják:

- a gépjárművet a saját vezetője állítja elő;
- a gépjármű előállítását nem a mozgósításra kiírt személy hajtotta végre és azt gépjármű nélkül bevonult vezetőnek kell átadni.

A körülményektől függetlenül helyileg bárhol is történik az átvétel, a gépjármű átvételi helyeken végzendő munka mechanizmusával szemben azonosak az alapvető követelmények:

- az átvett gépjárművek feleljenek meg a műszaki követelményeknek;

- a gépjárművek további jogi hovatartozásának dokumentálása bizonyítható legyen.

A gépjármű átvétel folyamata a sugárellenőrzés és a megyei parancsnokság irányítási csoportjával való találkozástól az átvett gépjármű és annak vezetője alegységbe történő beosztásig (útbaindításig) tart.

A gépjárművezető és a gépjármű kiegészítő felszerelésének felvétele, valamint a gépjármű átrendszámozása stb., már az egységnél, alegységnél (illetve az átvételkor külön meghatározott módon) kerül végrehajtásra.

A népgazdasági technikai eszközök a gépjármű átvételi hely határán (sugárellenőrzés után) találkoznak a megyei parancsnokság irányítási csoportjával, ahol a katonai igazgatási funkcióval kapcsolatos feladatokat végzik el. Itt a több technikai eszközt szolgáltató vállalatoként, illetve községenként ellenőrzik az átadási (előállítási) parancs végrehajtását, nyilvántartják annak megtörténtét.

Az irányítási csoportnál ténykedő forgalomszabályozó:

- tisztázza, hogy a beérkező gépjármű mely egység, alegység részére van biztosítva (ha az átvételi helyen egy időben több egységet állítanak fel);
- a gépjárműveket a várakozási útvonalra irányítja;
- átad a gépjárművezetőknek egy „tájékoztató”-t és utasítja az abban foglaltak végrehajtására;
- a más egységhez érkező gépjárműveket a megadott helyre irányítja.

A „Tájékoztató”-ban megadott utasítások végrehajtásával megkezdődik a gépjárművek átadáshoz való előkészítése. Ez szervezettebbé teheti az átvételt és csökkenti az egy gépjármű átvételére fordított időt.

A gépjárművek várakozási útvonalán - a komendáns szolgálathoz beosztott forgalomszabályozó utasítására - a gépjárművek érkezési sorrendben besorolnak.

A forgalomszabályozó:

- megállítja az érkező gépjárműveket az út jobb oldalán;
- előre sorolja azokat a gépjárműveket, amelyek saját vezetővel együtt kerülnek átvételre;
- utasítja a gépjárművezetőt, hogy kezdje meg a „tájékoztató”-ban felsorolt feladatok végrehajtását;
- gépjárművet csak valamelyik átvevő csoport parancsnokának a jelenlétében enged tovább.

A gépjárművezető a „tájékoztató” útmutatásai alapján végrehajtja:

- személyi okmányainak;
- a gépjármű okmányainak, a gépjármű felszerelésének, tartozékainak, szerszámzatának;
- egyedi javítókészletnek az előkészítését a nyilvántartásba vétel és a gépjármű átvétele meggyorsításának érdekében.

A várakozási útvonalról az átvételi hely egyik csoport parancsnoka a soron következő gépjárművet személyesen vezeti a gépjármű átvevő csoporthoz. A két pont közötti rövid útszakaszon általános benyomást szerez a gépjármű műszaki állapotáról.

Ellenőrzi:

- 2-3 indítással az akkumulátor használhatóságát;
- a kormány működését;
- az erőátviteli rendszer üzemképességét;
- a fékek hatásosságát és azt, hogy
- a gépjárművezető végrehajtotta-e a forgalomszabályozótól kapott „tájékoztató”-ban foglaltakat.

A munkahelyre történő beállítás után a gépjármű átvevő csoportba beosztott személyek a munkát párhuzamosan, egy időben végzik a részükre kiadott „Munka és időgrafikon” alapján.

Azokat a gépjárműveket, amelyeknél az átvevő csoport kisebb meghibásodást állapít meg, a javító csoporthoz irányítják, ahol a hibát elhárítják, majd ellenőrzés céljából ismételten visszaküldik a gépjárművet az átvevő csoporthoz. Azokat a gépjárműveket, amelyek meghibásodása oly mérvű, hogy rövid idő alatt nem lehet kijavítani, az átvételi csoport parancsnoka nem veszi át és a komendáns szolgálat forgalomszabályozójával az át nem vett gépjárművek gyülekezési helyére irányítja.

Az átadás-átvétellel kapcsolatos adminisztrációs munka keretében a csoporthoz beosztott írrok:

- minden átvett gépjárműről „Gépjármű átvételi (visszaadási) elismervényt tölt ki 3 példányban. Az adatokat a gépjármű törzskönyvéből, forgalmi engedélyéből, a vállalati nyilvántartásból és a gépjármű átvételt végzőktől nyeri. A műszaki kifogásokat az átvevő csoport parancsnoka diktálja be.

Ha az átvett gépjármű saját kiírt vezetőjével együtt került átadásra, a 10-11. számú rovatot nem kell kitölteni. Ez esetben keresztirányban a következő szöveget vezeti be és iratja alá a gépjárművezetővel: „A gépjárműhöz kiadott szerszámokat és tartozékokat a törzskönyv (szerszámkönyv) szerint hiánytalanul átvettem”;

- minden elismervény alsó részén feltünteti az alábbi szöveget és azt alá iratja a gépjárművezetővel: „A gépjárművet elismervény alapján szocialista megőrzésre átvettem”;

- az elismervény 1. számú példányát átadja az átvevő csoport parancsnokának, a 2. és 3. számú példányokat összegyűjti;
- minden átvett gépjárműnek kiállít 1 db honvédségi menetlevelet (a gk. polgári frsz.-át úgy tünteti fel, hogy az új frsz. is elférjen alatta).

A gépjármű átvételének befejezése után a csoport parancsnoka az elismervény 1. számú példányát átadja a polgári szerv képviselőjének.

A gépjárművet a műszaki átvétel után a forgalomszabályozó komendáns részleghez irányítja, ahol végrehajtják a gépjárművezetők és gépjárművek egy-egybe, alegységbe való beosztását.

A komendáns szolgálathoz beosztott írrok a „Gépjárművek és gépjárművezetők beosztási táblázata” alapján osztják el az előállított technikát és bevonulatot kezelőit. A saját gépjárművel bevonuló gépkocsivezetők leadminiszt-rálását azonos módon végzik el, mint a személyi átvételi hely írrokai.

A gépjárművezetők átvétele után azoknak átadja a gépjármű eligazító lapot és utasítja őket, hogy azt ragasszák fel a gépjármű szélvédő üvege jobb felső sarkára.

A nem saját vezetővel bevonuló gépjárművek vezetőit a gépjármű nélkül bevonuló gk.-vezetők gyülekezési helyéről távbeszélőn vagy küldöncök útján törzsszám, szakmai szám és gépkocsi típus megjelölésével rendeli ki. Ez esetben a gépjárművet adott egységen, illetve alegységen belül arra a helyre osztja be, amely a gépjárművezető eligazító zsetonján szerepel.

Abban az esetben, ha adott típushoz megfelelő vezető nem érkezett még be, a gépkocsit félreállíttatja. Értelemszerűen a gépjármű nélkül bevonuló gk.-vezetők gyülekezési helyén tartózkodó szolgálati közeg munkafüzetébe előjegyzí az igényt és alkalmas tartalékos beérkezése után azonnal az írnökhoz irányítja.

A saját gépjárművel bevonuló gk.-vezetők részére az élelmiszer kiadását közvetlenül az írnökök szolgálati helye mellett telepített kiosztó helyen hajtják végre.

A gépjárművek átvétele után azokat a forgalomszabályozók az üzemanyagtöltő helyre irányítják (ha működik), majd onnan az átvételi hely kijáratához, ahol a parancsnokság komendáns szolgálat forgalomszabályozói átvesszik az egységek, illetve alegységek telephelyeire vagy oszlopképzési útszakaszaira történő továbbirányítást.

Végezetül meg kívánjuk jegyezni, hogy a gépjármű átvételi helynél tudatosan nem foglalkoztunk a saját gépjárművel bevonuló állomány felszerelés kiegészítésével. Ennek oka az, hogy nem tartjuk célszerűnek, ha adott egységek, illetve alegységek felszereléskiegészítő anyagait decentralizáljuk. Ez körülményesebbé teheti a méretszortimentek (pl. gázálarc) helyes arányainak kialakítását és abból kifolyólag, hogy az alegységenként egy RFK van a két helyen történő kiadás felesleges adminisztrációhoz vezet. Ezért e téren egyetlen járható útnak azt tartjuk, ha a gépkocsivezetőket a telephelyre, vagy oszlopalakítási útszakaszra való beérkezés után csoportonként szervezett rendben viszik a személyi felszerelés kiegészítő helyre, legyen az a személyi átvételi helyen, vagy az egységek, illetve alegységek megalakulási körleteiben.

A hadtápegységek mozgósítása vezetésének átalunk ismertetett rendszere komplex módon gyakorlatilag 1978. januártól funkcionál. Az eltelt rövid időszakban lefolytatott „M” összekovácsolási gyakorlatok és helyszíni ellenőrzések arról győztek meg bennünket, hogy a rendszer alapvetően bevált, megfelel az MNVKF, HM h. elvtárs által a vezetéssel szemben támasztott követelményeknek és biztosítja a mozgósítás feszes vezetését és az információk gyors áramlását a végrehajtottól a felső vezetési pontokig.

Az e téren elért eredmények kedvező feltételeket biztosítanak ahhoz, hogy az elkövetkezendő időszakban figyelmünket a hadtápegységeknél és -alegységeknél folyó egyéb mozgósítási tevékenységekre (személyi állomány mozgósítás időszakában folyó összekovácsolás kiképzése, a mozgókészletek málházása, alaki szemlére való felkészülés, az előrevonás megszervezése stb.) irányítsuk.

(Az 1-6. sz. mellékletek (minták) a foyóirat végén található.)